

Olvasásra vezérlő kalauz

Milyen irodalmi értéket kapnak a gazdasszonyok?

Máig emlékszem Móra Ferenc sziporkázóan szellemes kis novellájára, melyben inasiskolái kalandját mesélte el, s mely szerint „negyven inasgyereknek az Ezeregy éjszakát adta elő heti egy órában” a kalcinált szóda helyett. Azóta számtalan nagyszerű és egyedül üdvözítő módszert találtak ki az olvasás megtanítására, az eredmény mégis lesújtó. Nemcsak hogy nem tudnak, de nem is szeretnek olvasni a gyerekek, egyre riasztóbb statisztikákat kapunk az értő szövegolvasásról és a gyermekkönyvtárak látogatottságáról. Több kutató hangsúlyozza, hogy nagy a szakadék a tanított és az olvasott (preferált) művek között, különösen a szakmunkástanulók körében.

A nemrég elfogadott Nemzeti Alaptanterv szerint az irodalomtanítás egyik célkitűzése „az olvasási kedv felébresztése és megerősítése”, az, hogy érdeklődést keltsen az értékes művek iránt. Nos, megpróbáltam én is ezt tenni, valamiféle Móra Ferenc-i huszárvágással.

Iskolánk a „Gazdasszonyképző Mezőgazdasági Szakiskola” nevet viseli, ide olyan lányok jelentkeznek a 8. osztály után, akiket kettes-hármas átlaguk miatt nem vettek fel semmilyen más középiskolába. Szóval, nem az Eötvös-féle ismétlő iskola, nem is alternatív, de éppúgy zsákutca, mert a kétéves képzés után semmire sem jogosító „okleveles gazdasszony”-i címet kapnak. Az iskola célja, hogy saját háztartásuk, gazdaságuk, netán panziójuk tudatos vezetésére tanítsa meg a lányokat. Ezért az ismeretanyag jelentős részét – főként gyakorlati, kisebb mértékben elméleti – szaktárgyak teszik ki, mint főzés, szabás-varrás, kézimunka, táplálkozás-élettan, csecsemőápolás és egészségügyi ismeretek, növény- és kisállatgondozás, idegenforgalom. A közismereti tárgyak is ennek a célkitűzésnek vannak alárendelve, nevük is erre utal: a matematika „gazdaságossági számítások” névre hallgat, a történelem helyett állampolgári ismereteket, magyar helyett „anyanyelv és kommunikáció”-t tanulnak. Természetesen ezekre a tantárgyakra heti 1-2 óra jut, éppúgy, mint a testnevelésre és a német nyelvre. Mindenképpen más tehát a megközelítési mód, mint a többi középiskolában; a lányok többsége ugyanis a két év alatt megkomolyodik annyira, hogy szakmát adó középiskolában szeretne továbbtanulni.

Az alaphelyzet tehát adott: heti két óra alatt kell kedvet csinálni az irodalom és az anyanyelv szépségeihez 30-32 olyan lánynak, akik fele-harmada legalább egyszer bukkott az általános iskolában, akik peremkerületekből vagy a közeli falvakból járnak be, és jelenleg legfőbb gondjuk, hogy az „ügyeletes” fiúval megkezdjék-e a szexuális életet vagy ne. Ha egyáltalán hajlandók könyvet a kezükbe venni szórakozás céljából, legfeljebb a szírupos történetek meg a krimi, több esetben a horror érdekli őket.

Az irodalom erkölcsi és viselkedési normák tárháza is, az igazi értékeknek mindig személyiségformáló hatásuk van, az igazi írónak mindig van üzenete a következő nemzedék számára. Ezt az üzenetet szeretném megértetni lányaimmal, felismertetni velük az ember és az irodalom kapcsolatát, az irodalom semmihez sem fogható erkölcsi erejét. Céлом, hogy a leendő anyák legalább híradást kapjanak a gyermek- és ifjúsági irodalom értékeiről – amelyek addig nagyrészt kimaradtak az életükből –, hogy tudatosan nyúljanak ezek legszebb darabjaihoz, mikor saját gyermekük szellemi-lelki egészsége a tét. Ezen túl a saját jelenlegi érdeklődésüket is szeretném gyeplőbe fogni azzal, hogy a javasolt 12 tételes irodalomjegyzékből tetszés szerint választhatnak, a választott műről pedig írásban és szóban is beszámolnak társaik előtt. A két év anyaga tehát tulajdonképpen műfajtörténet, mely a képeskönyvektől, mondókáktól és gyermekversektől kezdve a népmeséken keresztül ível a meseirodalom és gyermekvers-költészet meghatározó személyiségeiig (Benedek Elek, Móra F., Puskin, Andersen és Saint-Exupéry; Weöres S. és Kormos István stb.), a bábjátékig és a gyermek-ismeretterjesztő irodalomig az 1. osztályban. A 2. osztályban a klasszikus ifjúsági művek széles választékát igyekszem bemutatni, ezek jellemzőivel, jeles alkotóival, de minden esetben becsempészem a világirodalom hasonló témájú, maradandó értékű műveit. Így az állattörténetek kapcsán E. Knight és J. London köteteiről, a családról, gyerekekről szóló történetek esetében Dickensről, Karinthy Frigyesről és Sánta Ferencről, a kalandos-romantikus regényeknél Cervantesről és J. Vernéről is beszélünk. Az életrajzi és történelmi regények pedig kifejezetten a klasszikus művekre irányítják a figyelmet (V. Hugo, Jókai, Hemingway, Örkény István stb.), hogy azután az általuk legkedveltebb témával, a szerelemmel ismerkedjünk regényben és filmen, versben és novellában (Boccaccio, Shakespeare, Stendhal, Lev Tolsztoj, Déry Tibor és mások).

A módszer minden esetben a mű(vek) élményszerű átadását jelenti, az alkotóval csak annyiban foglalkozunk, amennyi szükséges a mű megértéséhez. A rövid cselekményvázzlatot a legizgalmasabb, lehetőleg a mű további olvasására ösztönző részlet felolvasása követi. Ezt a mozzanatot rendszerint a lányokkal végeztetem el, hogy gyakorolják a kifejező, jó tempójú olvasást. Az aktivitást szolgálja egy-egy önként vállalt mese, regény ismertetése, a házi feladat elég gyakran anyaggyűjtés az egyes szerzők életéről, munkásságáról. Emellett az 1. osztályban egy-egy verses mesét (Petőfi: Arany Lacinak, Zelk Z.: A három nyúl) kell megtanulni, és két könyv (Saint-Exupéry: A kis herceg, Milne: Micimackó) elolvasásáról számot adni. A népmesék jellegzetességeinek összefoglalása után kiemelt feladat a *mesepályázat* megadott kulcsszavakkal, az egyéni fantáziára építve. Itt a legjobbakat külön szoktuk jutalmazni. A 2. osztályban a listában választott könyvről és Defoe Robinsonjáról kell olvasónaplót vezetni.

Az irodalom mellett természetesen helyet kapnak a nyelvtani (25%) és a könyvtári (15%) ismeretek is. Az általános iskolai nyelvtani anyagot tudottnak tekintem – mégis a helyesírásra, a fogalmazásra, a gondolatok és mondatok igényes megválasztására teszem a hangsúlyt, szóbeli (társalgási) és írásbeli situációkban gyakoroljuk a tudatos nyelvhasználatot. A könyvtári órákon (évenként és évfolyamonként 4-5 összevont, tehát 90 perces óra) arra törekszem, hogy a különböző adattárakat, kézikönyveket és más segédeszközöket tudják használni,

egyéni érdeklődésükhöz, igényeikhez mértén tudatosan nyúljanak a legmegfelelőbb segédeszközökhöz (szakkönyvek, katalógus, folyóiratok).

Kérdezhetné valaki: vajon elérhető-e az ifjúsági irodalmon keresztül a világirodalom teljessége? A kérdés azonban nem helyénvaló: az úgynevezett ifjúsági irodalom is része az igazi irodalomnak, Lengyel Balázssal szólva: „Egy fa van – egy esztétika van.” Nem az a döntő, hogy most hol tart egy 15-16 éves lány befogadási szintje, hanem az, hogy későbbi életére biztos fogódzója legyen az érték megválasztásához, hogy egyáltalán kedvvel, érdeklődéssel forgasson egy könyvet. Talán sikerült valamelyest motiválnom az irodalomhoz és a kultúrához fűződő viszonyukat, erre mutat két – közepes képességű, de igyekvő – lány házi feladata. Talán a többieket is sikerült befolyásolni a jó irányba, megtalálni az értékes irodalomhoz vezető utat. Ezt bizonyítja az évvégi szintfelmérő dolgozat is, melyen a többség 70% fölötti teljesítménnyel végzett.

Mindenképpen érdemes elgondolkoznunk azon, hogy *veretes, ám senkit sem érdeklő irodalomtörténetet tanítsunk*, vagy olyan művekhez adjunk kellő inspirációt – különösen a szakmunkásképzőkben –, amelyek *életségű történeteikkel éppen az őket gyöttrő problémákra adnak választ*. Ehhez próbáltam hozzájárulni én is ezzel a kísérleti tanmenettel.

(A részletekről, tanmenet és irodalomjegyzék stb. a szerző szívesen ad felvilágosítást, konkrét információkat minden érdeklődőnek.)

Sáráné Lukátsy Sarolta

Levelezős játékok a József Attila Városi Könyvtárban

Könyvtárunkban a levelezős játékokat az 1983/84-es tanévben indítottuk el a Városi Úttörőelnökséggel együttműködve. A gyerekek kulturális aktivizálására olyan formát kerestünk, amelyben megvalósul a gyermekkönyvtárosok célja: a könyvek olvastatása, a könyvtári kutatás, s az úttörőmozgalomé oly módon, hogy az országos úttörőakciókba belekapcsolódva ne csak a városi, de a vidéki gyerekeket is bevonjuk a játékbá. Az első levelezős játékunkat azoknak a kisdobosoknak és úttörőknek hirdettük meg, akik a városban és környékén járnak iskolába.

A levelezős játékok témaválasztása

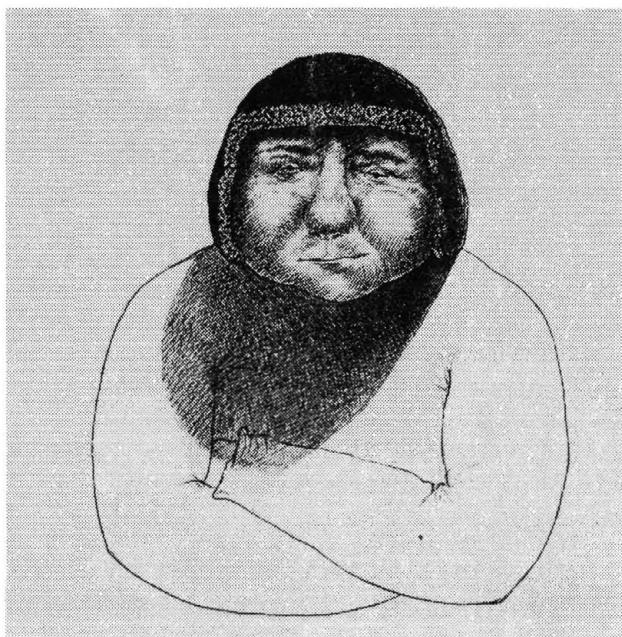
Az egyes témákat úgy válogattuk ki, hogy legyen könyvtári jellegű (*Barátunk a könyvtár, Írás-, könyv-, könyvtártörténet, Házépítő játék*), kapcsolódjon az úttörőmozgalom évfordulós akcióihoz (*Mint kincset őrzöm 1848/49, Holló a pajzson – Mátyás király emlékére*), a zalai honismereti téma tágabb lakóhelyünk megismerésére (*Szép Zalában születtem*), az utóbbi években pedig az irodalom került előtérbe (*Vers- játék, Leskelődés – Fekete István élete és munkássága, Móra Ferenc levelezős játék, A nagy székegy mesemondó – Benedek Elek élete és munkássága*).

Legfontosabb célunk minden esetben a tananyag kiegészítése az iskolaitól eltérő kötetlen formában, az irodalmi érdeklődés felkeltése. De legfontosabb szempont a könyvtári kutatás volt. Az úttörőmozgalom akcióihoz elsősorban az évfordulós témákat kötöttük. Mi adtuk a játék tartalmi részét, az úttörősök pedig a lebonyolításban (pl. akadályverseny a Mint kincset... játék végén, Udvari bál a Holló a pajzson eredményhirdetésekor) és a jutalmazásban voltak segítségünkre.

Az úttörőmozgalom támogatásával gyerekek nagy tömegeit tudtuk mozgósítani. Ezért annak megszűnte után a 4. osztálytól megszakadó könyvtári foglalkozások helyettesítésére próbáltuk ezt a formát használni. Célunk volt, hogy az olvasó gyerekek ne szakadjanak el a könyvtártól – így kerültek előtérbe az irodalmi témák 4.–5. osztályosoknak. Jelenleg legfontosabb célunk az olvasótoborzás, ugyanis a gyermeklétszám csökkenése, egyes pedagógusok negatív hozzáállása miatt kevesebbet kölcsönöznek, olvasnak a gyerekek. A feladatok megoldásakor nemcsak olvasnak, de mind többen keresik fel a könyvtárat a kutatás miatt.

A gyerekek érdeklődése a levelezős játékok iránt

Amíg a Városi Úttörőelnökség volt partnerünk a játékok szervezésében, az akciós játékok iránt rendkívül nagy volt az érdeklődés. Az indító „*Barátunk a könyvtár*” (3., 4–5. osztály) játékbá 38 csapat, 1300 fő kapcsolódott be (rajok, ör-

sök vegyesen). A legnépszerűbb a „Holló a pajzson” játék volt (80 csapat, 540 fő). Ez időben város–városkörnyék arányában (50 felhívást küldtünk ki 39 vidéki, 11 városi iskolába) a városkörnyéki csapatok vezettek, bár a kevesebb városi iskolából több csapat jelentkezett.

Az úttörőmozgalom megszűntével részben szervezési okok miatt – a jelentkezők száma visszaesett. Tehát olyan témákat kellett választanunk, amelyek az oktatáshoz kapcsolódnak. Ezáltal a pedagógusokat érdekeltté tettük abban, hogy a gyerekeket összefogják, segítsék, a feladatok tapasztalatait a tanórán hasznosíthassák (*Vers-játék, Móra, Fekete, Benedek levelezős játékok*). Később (*Fekete István, Benedek Elek*) már kifejezett célunk volt az, hogy a gyerekek a mi könyvtárunkban kutassanak (bújtatott olvasótoborzás).

Az arány ezidőben már kimondottan a városiak javára tolódott el. Ekkor újabb problémával kerültünk szembe. A kutatás ürügyén a könyvtárban rendetlenkedő gyerekekkel. Az 5 fős csapatból 2-3 gyerek dolgozott komolyan, a többiek közben szórakoztak, rendetlenkedtek. E tanévtől ezért a csapatok számát 3 főre korlátoztuk.

A feladatok összeállításának szempontjai

Könyv-, könyvtárhasználati sorozatoknál elsősorban, a többenél a témák irodalmi, történelmi vonatkozásain túl legfontosabbnak tartottuk, hogy a gyerekeket a tartalom, kézikönyvek, lexikonok, katalógusok használatára inspiráljuk. A kérdések feltevéséből kiolvasható legyen a válaszadás helye (pl. mikor kell mutatót használni, milyen kérdésre melyik katalógus segítségével kapnak választ).

Irodalmi sorozatoknál egy-egy fordulót mindig az adott író életének megismertetésére szántunk. Ezeket az életmű alapján az alkotásaikra kérdező feladatok követték. Kezdetben megpróbáltuk a kérdéseket úgy megfogalmazni, hogy a gyerekeknek ne kelljen sokat olvasniuk. Az a tapasztalatunk, hogy a „munkaigényes” feladatokat nem szívesen oldják meg. A Fekete István és a Benedek Elek játéknál már nem tudtuk és nem is akartuk elkerülni az olvasatást. A játék meghirdetésekor a figyelmet erre fel is hívtuk. E célunk elérésében legnagyobb segítőink a pedagógusok, akik a gyerekekkel együtt dolgozva (de nem helyettük) irányítják olvasásukat, a feladatok megoldásában segítségükre vannak.

Az évfordulókhoz kapcsolódó történelmi játékok feladatainak célja az adott kor történelmének megismerése, de más megközelítésben, mint ahogy az iskola tanítja. A tananyag kiegészítése kultúrtörténeti, néprajzi, közlekedési, irodalmi ismeretekkel. Az ún. barkácsfeladatokkal (48-as huszáröltözet kellékei, zászlók, Mátyás korabeli játékok, török kori katonai felszerelések stb.) az olvasottak gyakorlati megvalósítására voltunk kíváncsiak. A beküldött tárgyakat mindig kiállításon mutattuk be a szélesebb olvasóközönségnek is.

A gyerekek segítése a kutatásban

A megfelelő példányszám hiánya miatt a kutatásnál használt könyveket (2-3 példányban) a könyvtárban kigyűjtjük, ezekben helyben kereshetnek a gyerekek. Gond csak akkor van – ahogy ez többször is előfordult – ha 5-10 csapat is kutat egyidejűleg a könyvtárban. A könyvvásárlási keret szűkössége miatt viszont bármely más témát is választanánk, egyikhez sem tudnánk nagyobb példányszámot biztosítani.

Itt került előtérbe a város más könyvtáraival való együttműködés: a Deák Ferenc Megyei Könyvtár Gyermekkönyvtárával, az Apáczai Csere János ÁMK Könyvtárával, a Szakszervezetek Zala Megyei Könyvtárával. Az állományukban lévő könyvek helybeni használatának biztosításával ők az adott lakóterület csapatainak rendelkezésére állnak. A feladatlapokat, irodalomjegyzékeket minden forduló előtt (esetleg a sorozat indításakor) megküldjük számukra. A gyerekeknek nyújtott segítség részünkről csak rávezetés: hol, hogyan kereshetnek. Más könyvtáraktól is ezt kérjük. Soha nem dolgozunk a gyerekek helyett. A pedagógusok hozzáállásában már két véglettel találkozunk az okos irányítás mellett.

- A gyerekek szájába rágnak mindent, így önállóságukat nem segítik.
- A gyerekeket magukra hagyják (bár azt nem várjuk el, hogy velük együtt dolgozzanak). Főként gyengébb összetételű csapatoknál viszont az irányítás, ellenőrzés, a feladatok megértetése nem lenne felesleges.

Örömmel találkoztunk néhány olyan városi és városkörnyéki pedagógussal is, akik elkísérik, segítik a csapatokat, presztízs kérdés számukra az eredményes szereplés. Az ő esetükben a könyvtári munka eredménye az oktatásban is jelentkezik. Fő célunk éppen ez lenne.

A játékok zárása

Egyik hagyományunk lett a gyerekek közös jutalmazása neves előadóművészek meghívásával (Havas Judit, Budai Ilona, Kun János, Sebő Ferenc). A kezdeti sikert (pl. Budai Ilona és Havas Judit közös műsora után a nyertes Kilián iskola csapata furulyakoncerttel köszönte meg a szervezők munkáját) az utóbbi években a vers, zene szeretetét a játékok során bizonyító gyerekek megdöbbentő érdektelensége kísérte (M. Horváth Ildikó és a Lorenzo zenekar Tarkafogó c. műsoránál ill. Havas Judit versösszeállításánál). Ezért ezt a záróformát elvetettük. Azért is, mert megtartásuknak anyagi akadályja lett. A gyerekek számára pedig a kézzelfogható ajándék a fontosabb. Elanyagiasodott világunk a gyerekek értékítéletében is megmutatkozik.

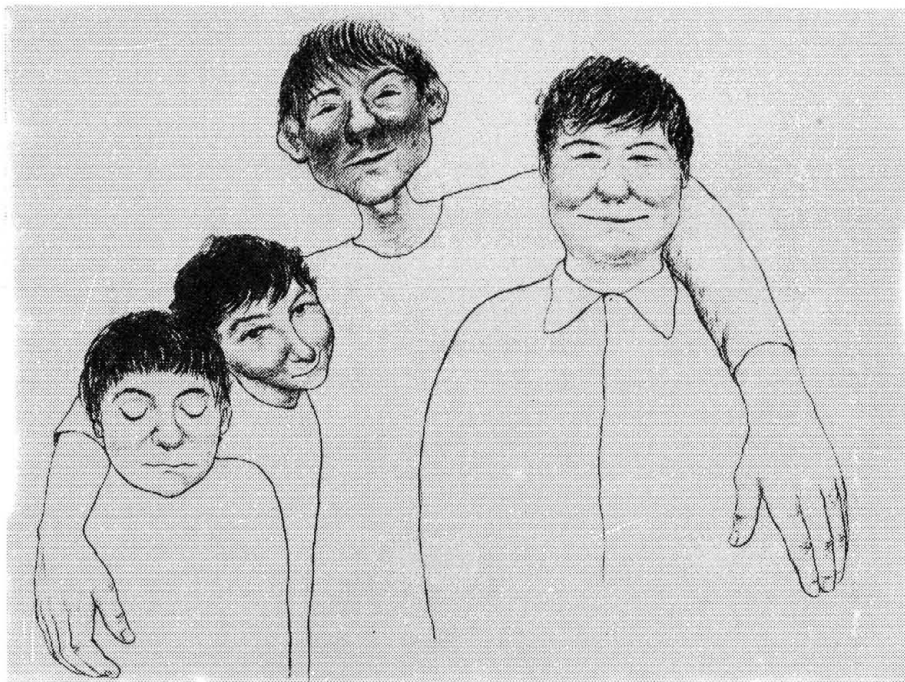
A másik forma a jók között a legjobbak kiválogatását célzó közös vetélkedés volt: akadályverseny, udvari bál ill. az írók esetében vetélkedővel, jelenetek bemutatásával zártuk a játékokat. Ezeken a gyerekek egymással is találkozhattak, s nemes versengésben mérték össze erejüket. A játék során folyamatosan jó teljesítményt nyújtó csapatok – ha eredményük valóban a gyerekek munkáját mutatta – ekkor is a legjobban szerepeltek. A levelezős játék eredményességét a következőkben látjuk:

- A vidéki ill. a felsőtagozatos gyerekek, akik szervezeten nem járnak könyvtárba, a játék, kutatás során megismerhetik legalább egy közművelődési könyvtár világát, szolgáltatásait.
- A feladatokon keresztül ismereteik bővítése mellett a könyv- és könyvtárhasználatban is gyakorlottá válnak.
- A barkácsolófeladatok során megmutathatják, hogy elméleti ismereteiket mennyire tudják hasznosítani a gyakorlatban.

- Alkotásaik (rajzkiállítások, a Házépítő játék házainak bemutatása, hangszerek, játékok, katonai kellékek) kiállítása nemcsak számukra sikerélmény, de a könyvtárba látogató gyerekek ismereteit is gazdagítja.
- A játékok anyagait tapasztalatainkkal kiegészítve a „Házépítő játék”, „Mint kincset őrzöm” levelezős játékok és sorozatok 1–8 című kiadványainkban országosan is közzé tesszük. A gyermekkönyvtáros kolléganők ötletet vehetnek belőlük, esetleg a teljes anyag átvételével az azonnali felhasználás is lehetséges, s úgy véljük, hogy továbbgondolásra is alkalmasak.

A FÖLD ÉS ÉG JÁTÉK

Az 1993/94-es tanévben ünnepeltük a *Föld és ég játék* 10. évfordulóját. Formáját tekintve más, mint a levelezős játékok: a gyerekek 3–5 részből álló előadássorozatot hallgatnak meg. Viszont az ezekhez kiadott feladatlapok összeállítása és a sorozatok témáinak megválasztása a levelezős játékok elvét követi. Az előadássorozatot szintén a Városi Úttörőelnökséggel közösen indítottuk 6. majd 7–8. osztályos városi és városkörnyéki úttörőrajok, őrsek részére. A szervezést, jutalmazást az úttörőelnökség vállalta, a könyvtárosok bonyolították le az előadásokat, kiadtuk a feladatlapokat, segítettük a gyerekeket a kutatásban.

A Föld és ég játék témaválasztása

A kezdeti, indító sorozat (csillagászat) kiválasztásával az volt a célunk, hogy egy hozzájuk közel álló témával az akkor felsőtagozatos, a könyvtártól szinte teljesen elszakadó korosztályt becsalogassuk a könyvtárba. A természettudományos témák a földet (*Iffjú geológus, Iffjú természetjáró, Madárvárta, Hátizsákkal a nagyvilágban, Ősvilági utazás*) és az eget (*Csillagászat*) bemutató előadásai változatos, érdekes programot ígértek hosszú évekre. Ugyanakkor az iskolai tananyagot is kiegészítették. A természetjáró sorozat inkább ismeretgyűjtés, szabadidős program volt számukra. A többi előadássorozat nem egy esetben az iskolai tananyagot is pótolta.

Az előadók által (Bánfalvi Péter, Farkas Zoltán, Faragó Imre Csaba) partnereink lettek a TIT, a Magyar Olajipari Múzeum, a Göcsej SE, Ciconia Klub. A játékok résztvevői az elméletben hallottakat a gyakorlati bemutatókon (Magyar Olajipari Múzeum megtekintése, terepjárás, geológiai gyűjtőút a Sághegyen, márdárgyűrűzés, kőzetkiállítás rendezése) közelebbről is megismerték, s ezek emlékezetesek maradtak a velük tartó könyvtárosoknak is.

A gyerekek érdeklődése a sorozat iránt

A kezdetben rajok, órsők számára meghirdetett sorozatokra százával jöttek a gyerekek, s egy-egy előadást négyszer is megisméltünk egy évben. Később megszűrtük a résztvevőket: csak a valóban érdeklődő 6-8 fős csapatokat vártuk az előadásra. Az úttörőmozgalom megszűntével (1991-es tanév) felhívásainkat nem mindig kapták meg a gyerekek, ez a jelentkezők létszámán is meglátszott.

Később a szaktanárokhoz küldött felhívásaink, leveleink végül ismét eljutottak a gyerekekhez. Az 1993–94-es tanévtől új sorozatokat kezdtünk el szervezni (*Madárvárta, Hátizsákkal a nagyvilágban, Ősvilági utazás*). Ezekre már a jelentkező csapatok létszámát szűkítettük, csak 5, majd ez évtől 3 fős csapatoknak hirdettük meg, hogy valóban az érdeklődő gyerekek jöjjenek el az előadásokra. Ennek oka elsősorban az érdektelenek rendetlenkedése, a kutatások csoportbeli ügyesebb gyerekekre hátránya volt. A témák jó kiválasztását a jelentkező gyerekek nagy száma bizonyítja. Az 1994/95-ös tanévtől a Hátizsákkal a nagyvilágban, Ősvilági utazás sorozatoknál beiratkozáshoz kötöttük a játékban való részvételt, a könyvtári kutatást. S a feladatlapok összeállításánál az önálló kutatás, könyv-, könyvtárhasználatra nevelés lett a téma mellett a legfontosabb szempont.

A feladatlapok összeállításának tapasztalatai

A feladatok mindig az előadáshoz kapcsolódnak: részben az elhangzottakra kérdeznék rá, másrészt célunk, hogy a könyvekben, folyóiratokban való kutatással mélyedjenek el az adott témában. Az előadók által összeállított feladatsort előbb mi megfejtjük, majd úgy dolgozzuk át, hogy a kérdések a gyerekeknek megfelelő fogódzót adjanak a kutatáshoz. Sajnos az a tapasztalat, hogy az önálló ismeretszerzés technikáját nem ismerik: nem tudják, mi a tartalom, mutató sze-

repe a könyvekben, egy enciklopédikus műben a tartalom, mutató segítségével hogyan keressenek. Egyszerűbb a könyvet végiglapozni. Nehezen ismerik fel, hogy a könyvtár katalógusaiból egy-egy adat ismeretében hogyan kapnak választ. A kérdések megválaszolásakor mindig kérjük a legfontosabb könyvészeti adatok feltüntetését is. A szigorúan vett „szakanyag” mellett mindig adunk rajzos, fogalmazási feladatokat is, s felhívjuk figyelmüket a témán belüli szépirodalmi művekre.

*

Tehát igyekszünk komplexen szemlélni és megvalósítani a dolgokat. Ez ma-napság azért is fontos, mert sok tanítási programnak ez az egyik leglényegesebb eleme. De a komplexitásból valahogy mindig a könyvtárhasználat húzza a rövidebbet. A feladatlapokat pontoszok, a verseny állása a könyvtárban mindig megtekinthető. A legtöbb pontot összegyűjtő csapatokat könyvvel, kezdetben plakettekkel, „ásványmagokkal” is jutalmaztuk. A játék fő díja a vándorbot és a vándortarisznya volt, amelyet 1991-ben a Pais iskola tanulói nyertek el. A gyerek nem azt értékeli igazán, hogy mennyi ismerethez jutott el a feladatok megoldása során, hanem, hogy mit kap a végén. S bizony a jutalmazás ma már egyre nagyobb anyagi nehézségekbe ütközik. Mind a levelezős játékokhoz, mind az előadás-sorozatokhoz igyekszünk szponzorokat keresni pályázatokkal, személyes megkereséssel. De az igazság az, hogy ma már úgy tervezünk, hogy miif, mennyit tudunk lebonyolítani és jutalmazni. Jó lenne, ha az iskolákban a nagyobb értékelésekkor (félév, év vége) az ilyen sorozatokon való részvételt is kiemelnék és pozitívumként említenék.

Horváth Anikó

Tematikus összeállítás az olvasásról

„Írásbeliség és demokrácia” címmel a Nemzetközi Olvasástársaság (IRA) és a Magyar Olvasástársaság (HUNRA) 1995 nyarán Budapesten rendezte meg 9. Európai Konferenciáját. Az ott elhangzott 179 előadásból az Új Pedagógiai Szemle 1996/3. (márciusi) száma a 17 leginkább figyelemreméltó írást, öt tematikus egységre bontva közli. (Iskola és írásbeli kultúra, Szöveg és kommunikáció, Olva-

sáskutatás, Média és írásbeliség, Szépirodalom).

A cikkek többsége magyarországi szerzőktől származik, de az amerikai, az angol és a finn dolgozatok mellett a határon túli magyar pedagógusok, valamint könyvtárosok gondolataival, vizsgálati eredményeivel, javaslataival is találkozhat az érdeklődő olvasó.

Nagy Attila

**A Bessenyei György Tanárképző Főiskola
Könyvtárinformatikai Tanszékének
szakképesítést adó és továbbképző tanfolyamai
1996/97-es tanév, őszi félév**

**Szakképesítést adó közép- és felsőfokú tanfolyamok
államilag elismert bizonyítvánnyal**

1. Középfokú könyvtáros asszisztens tanfolyam
Továbblépési lehetőség: négyes vagy ötös záróvizsgával felvételi mentesség a BGYTF nappali és 3 éves időtartamú levelező tagozatára, könyvtár szakon.
Tanulmányi idő: két félév; A részvétel feltétele: érettségi bizonyítvány
A tanfolyam díja: félévenként 30 000,- Ft.
2. Könyv- és kottakiadói szerkesztő
Tanulmányi idő: két félév; A részvétel feltétele: érettségi bizonyítvány
A tanfolyam díja: félévenként 30 000,- Ft.
3. Felsőfokú gazdasági informatikus
Tanulmányi idő: négy félév; A részvétel feltétele: érettségi bizonyítvány
A tanfolyam díja: félévenként 60 000,- Ft

Továbbképző tanfolyamok

1. Zenei könyvtáros
Tanulmányi idő: két félév; A részvétel feltétele: zenei könyvtáros munkakör
A tanfolyam díja: félévenként 15 000,- Ft.
2. Elektronikus könyvtár (Választható modulonként vagy a négy modul együtt)
Részvételi díj:
Egy-egy modul részvételi díja 5000,- Ft (3x3 óra elfoglaltsággal)
A négy modul 12 000,- Ft (36 órás kurzus)
A négy modul 18 000,- Ft (72 órás, haladó kurzus)
 - a) Nyilvános, online hozzáférésű katalógusok használata
 - b) Online adatbázisok használata (a Knight Ridder és a Data Star adatbázis-szolgáltatók)
 - c) CD-ROM adatbázisok
 - d) a multimédia felhasználása az oktatásban
3. Internet iskola
Részvételi díj: 9000,- Ft; Elfoglaltság: öt teljes napos kurzusok szeptember, december és január hónapokban.

A továbbképző tanfolyamok elvégzéséről a tanszék igazolást ad.
Jelentkezni a tanszéknek küldött levélben lehet 1996. június 30-ig.
Cím: 4400 Nyíregyháza, Sóstói út 31. B.

Ha több információra van szüksége, kérem, hívja Oszonics Ágnes
tanszéki ügyintézőt: (42) 402-488/329-es mellék